

Nr 57

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1955/56, i vad avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond

1:o) **Nybyggnad för riksarkivet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 beträffande kapitalbudgeten (bilaga 29, punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1955), vilket avser upprättande av ritningar och vidtagande av vissa andra förberedande åtgärder för ifrågavarande byggnadsföretag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för riksarkivet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 150 000 kronor.

2:o) **Om- och tillbyggnad av naturhistoriska riksmuseet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2—4), vilket avser omläggning av värmesystemet i naturhistoriska riksmuseets byggnad samt bearbetning av ett av byggnadsstyrelsen framlagt principförslag till om- och tillbyggnad av museet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av naturhistoriska riksmuseet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 290 000 kronor.

3:o) **Vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 5 och 6), vilket avser byggnadsarbeten inom histologiska, medicinsk-kemiska, fysiologiska och anatomiska institutionerna samt uppförande och inredning av laboratorium för isotopforskning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 368 000 kronor.

4:o) **Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 6 och 7), vilket avser omläggning av det elektriska ledningsnätet inom den äldre institutionsbyggnaden och anslutning av detta ledningsnät till den i den nya institutionsbyggnaden belägna elektriska centralen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 155 000 kronor.

5:o) **Nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 7 och 8), vilket avser påbörjande av ifrågavarande byggnadsföretag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

6:o) **Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 8 och 9), vilket avser framdragande av vissa anslutningsledningar till ny värmecentral, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 390 000 kronor.

7:o) **Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 9), vilket avser anvisande av återstoden av ursprungligen beräknat kostnadsbelopp för byggnadsföretaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Om- och tillbyggnad av universitetsbiblioteket i Lund* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 1 020 000 kronor.

8:o) **Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 11 och 12), vilket avser anvisande av återstoden av för bakteriologiska institutionens nybyggnad beräknat kostnadsbelopp ävensom medelsanvisning för vissa yttre arbeten vid institutet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 1 525 000 kronor.

9:o) **Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 12—16) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

Till högskolans utbyggnad har riksdagen anvisat investeringsanslag för budgetåren 1946/55 av sammanlagt 29 460 000 kronor, varav för innevarande budgetår 2 500 000 kronor.

Tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté har hemställt, att för nästa budgetår anvisas ett investeringsanslag av 4 093 600 kronor till högskolans utbyggnad. Kommittén har därvid ånyo framlagt en tids- och kostnadsplan för utbyggnadens genomförande. Denna har angivits vara i princip densamma som bifogats kommitténs av riksdagen godkända generalplan av år 1945, vilken i reviderat skick med avseende på kostnader och tidpunkter för de olika byggnadernas färdigställande framlagts i samband med kommitténs anslagsäskanden för innevarande budgetår. Planen har emellertid nu ytterligare reviderats, huvudsakligen med avseende å tiden för utbyggnadens slutliga genomförande. Härom har kommittén anført väsentligen följande.

Enligt 1945 års generalplan skulle högskolans utbyggnad ha varit genomförd under 1952/53. På grund av den under en följd av år starkt begränsade tilldelningen av medel och byggnadstillstånd har denna tidpunkt successivt måst förskjutas till 1958/59, vilket är ett år senare än vad kommittén föreslog föregående år.

För att utbyggnaden skall kunna i huvudsak slutföras under de närmaste fyra åren fordras, enligt kommitténs kostnadsberäkningar, för de tre första av dessa år ett investeringsanslag av i genomsnitt 4,1 miljoner kronor och för det sista året ett anslag av cirka 800 000 kronor.

Kommittén har vidare hemställt att — under förutsättning att riksdagen före utgången av budgetåret 1954/55 fattade beslut om skeppsbyggeriundervisningens förläggning — för nästa budgetår måtte anvisas ett ytterligare belopp av 1 000 000 kronor, avsett för igångsättande av arbetet med de för avdelningen för flygteknik och skeppsteknik planerade nybyggnaderna.

Departementschefen har ansett sig i nuvarande läge icke kunna för nästa budgetår till högskolans utbyggnad förorda en investering av den storlek, varmed byggnadskommittén räknat. För sin del har departementschefen funnit sig böra för budgetåret 1955/56 föreslå ett till 2 000 000 kronor begränsat investeringsanslag för ändamålet.

Utskottet har i nuvarande läge icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förslag om en begränsning av förevarande investeringsanslag till 2 000 000 kronor för nästa budgetår. Med hänsyn till den betydelse för samhällsutvecklingen på skilda områden, som utbildningen av högskole-

ingenjörer har, vill utskottet emellertid framhålla såsom i hög grad angeläget, att utbyggnaden av ifrågavarande högskola framdeles icke ytterligare försenas utan att detta investeringsändamål beredes sådant utrymme, att utbyggnaden kan fullföljas snarast möjligt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

10:o) **Nybyggnad för konstfackskolan.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 16—20), vilket avser upprättande av ritningar och vidtagande av övriga förberedelsearbeten samt påbörjande av det egentliga nybyggnadsarbetet för ifrågavarande byggnadsföretag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för konstfackskolan* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 1 500 000 kronor.

Statens utlåningsfonder

11:o) **Statens lånefond för universitetsstudier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 20 och 21), vilket innebär en anslagshöjning med 1 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens lånefond för universitetsstudier* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor.

12:o) **Allmänna studielånefonden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 21 och 22), vilket innebär en anslagshöjning med 2 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna studielånefonden* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 8 500 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd

13:o) **Lån till Chalmers tekniska högskolas studentkår.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 23—25), vilket avser ett ränte- och amorteringsfritt lån till täckande av kostnader för utbyggnad av studentkårens kårhus med ekonomilokaler och matsal, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till Chalmers tekniska högskolas studentkår* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 1 600 000 kronor.

14:o) **Lån till Uppsala studentkår.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eriksson* och fru *Hamrin-Thorell* (I: 294) samt den andra inom andra kammaren av herr *Munktell m. fl.* (II: 334), har hemställts, att 1955 års riksdag måtte utverka att Uppsala studentkår beviljas ett lån å 985 000 kronor för uppförande och inredande av en studentmatsal med cirka 200 platser och kafélokal.

Till stöd för detta yrkande har i motionerna — efter en redogörelse för vissa studentsociala förhållanden i Uppsala, beträffande vilken redogörelse torde få hänvisas till motionen II: 334 — anförts bland annat följande.

År 1952 ingick Uppsala studentkår med en skrivelse till Kungl. Maj:t rörande behovet av konviktorium och kårhus. Vid framställningen bilades preliminära skisser för ett dylikt byggnadsprojekt på den ännu odisponerade marken i kvarteret *Ubbo*. Den skisserade byggnaden upptog förutom en mindre studenttrumsbyggnad och en byggnad för kår expedition och funktionärsrum en studentmatsal med plats för närmare 200 samtidigt spisande gäster. Planerna omfattade dessutom vaktmästarbostad, en kombinerad sångsal och teaterlokal samt ekonomiutrymmen. Endast för själva konviktoriedelen begärdes statsanslag, medan man däremot avsåg att finansiera den övriga delen dels genom egna medel, dels genom lån enligt de grunder som gäller för dylik byggnad. Då detta äskande inte föranledde proposition vare sig till 1953 eller till 1954 års riksdag, förnyade Uppsala studentkår hösten 1954 sin framställning. Med anledning av att det under det fortsatta planeringsarbetets gång visat sig, att fördelningen av utrymmena kunde ske på ett mera ändamålsenligt sätt än vad som föreslagits 1952, hade skisserna överarbetats av byggnadsprojektets arkitekt, *Arthur von Schmalensee*. Sålunda hade bland annat kafélokaler förlagts till källarvåningen, varigenom matsalarnas kapacitet väsentligen kunnat ökas. På grundval av de senaste skisserna kostnadsberäknades hela anläggningen hösten 1954 till 1 700 000 kronor. Liksom tidigare hemställde man dock endast om medel för täckande av de kostnader, som konviktoriet skulle draga. Dessa beräknades då till 985 000 kronor. Inte heller 1954 års skrivelse har föranlett proposition till riksdagen.

Utskottet får med anledning av förevarande motioner erinra om att staten tillhandahåller kårlokaler för de studerande vid karolinska medikokirurgiska institutet, tandläkarhögskolorna, gymnastiska centralinstitutet, skoghögskolan, veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan. Under fonden för låneunderstöd har vidare under de senaste budgetåren anvisats investeringsanslag till ränte- och amorteringsfria lån åt Akademiska föreningen i Lund och åt tekniska högskolans i Stockholm studentkår för utbyggnad av respektive kårlokaler. För detta ändamål har vidare utskottet under närmast föregående punkt tillstyrkt anvisande av ett investeringsanslag till lån åt Chalmers tekniska högskolas studentkår.

Mot bakgrunden härav synes i princip även Uppsala studentkår böra kunna komma i åtnjutande av lån av statsmedel för ifrågavarande ändamål.

Studentkårens i motionerna omnämnda framställning i ämnet hösten 1954 är alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Med hänsyn härtill och då utskottet icke ansett sig böra i anledning av motionerna förorda något investeringsanslag för nästa budgetår, synes det böra i första hand ankomma på Kungl. Maj:t att pröva frågan om möjligheterna att framdeles bereda utrymme för en kapitalinvestering för ändamålet.

Utskottet avstyrker alltså bifall till det i förevarande motioner framställda yrkandet och hemställer förty,

att motionerna I: 294 och II: 334 icke må av riksdagen bifallas.

Uppskjutna frågor

15:o) Beträffande vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen under följande punkter, nämligen

punkten 3: Nybyggnad för musikaliska akademien med musikhögskolan,

punkten 9: Tillbyggnad till arkivet för dekorativ konst vid universitetet i Lund,

punkten 10: Bostadsbyggnad vid universitetet i Lund,

punkten 11: Nybyggnad för medicinska fakulteten vid universitetet i Göteborg,

punkten 14: Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola samt

punkten 15: Om- och tillbyggnad av lärarhögskolan i Stockholm,

avgiver utskottet beträffande punkten 3 särskilt utlåtande denna dag och beträffande övriga punkter utlåtande senare under riksdagen, vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 22 mars 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 58

Reservationer

vid punkten 9 (Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm)

a) av herr Ohlon

b) av herr Svensson i Ljungskile.
